

Kabinet Zaštitnika 020/241-642
Savjetnici 020/225-395
Centrala 020/225-395
Fax: 020/241-642
E-mail: ombudsman@t-com.me
www.ombudsman.co.me

Broj: 220/22

Podgorica, 28. jul 2022. godine

KM/KM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa članom 41. Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17), nakon sprovedenog ispitnog postupka po pritužbi X.X., daje

M I Š L J E N J E

I UVOD

1. Pritužbu je podnijela X.X., zaposlena u vaspitno-obrazovnoj ustanovi, sa prigovorom na diskriminaciju zaposlenih po pitanju prestanka radnog odnosa po sili zakona.

2. Podnositeljka u pritužbi, u suštini, ističe da je Zakonom o radu propisano da radni odnos prestaje po sili zakona kad zaposleni navrši 66 godina života, a Zakonom o državnim službenicima i namještenicima da državnom službeniku, odnosno namješteniku radni odnos prestaje po sili zakona kad navrši 67 godina života. Podnositeljka prigovara različitom tretmanu zaposlenih na koje se primjenjuju dva navedena zakona, ističući da se na nju primjenjuje Zakon o radu, shodno kojem joj radni odnos prestaje po sili zakona kad navrši 66 godina života, što smatra nejednakim i nepovoljnim tretmanom u odnosu na državne službenike i namještenike kojima, shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, radni odnos prestaje po sili zakona kad navrše 67 godina života. Podnositeljka ističe da je samohrana majka, da od svoje šestoro djece školuje troje najmlađih, te da bi joj zbog kreditne zaduženosti bila značajna još jedna radna godina.

3. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik je, saglasno odredbi člana 35. stav 1. Zakona o Zaštitniku/ci, pokrenuo postupak i aktom br. 192/22 i 220/22 od

11. aprila 2022. godine¹ zatražio od Skupštine Crne Gore da se izjasni na navode iz pritužbe, kao i da nam iznese razloge kojima se Skupština Crne Gore, kao zakonodavac, vodila prilikom različitog uređenja pitanja prestanka radnog odnosa po sili zakona za zaposlene na koje se primjenjuje Zakon o radu, sa jedne strane, odnosno Zakon o državnim službenicima i namještenicima, sa druge strane.

4. Kako na ovaj zahtjev nije odgovoreno, niti su iznijeti razlozi zbog kojih nije postupljeno ili eventualno nije bilo moguće odgovoriti, Zaštitnik je Skupštini Crne Gore, aktom br. 192/22, 220/22 od 5. maja 2022. godine, uputio ponovni zahtjev (urgenciju) za dostavljanje izjašnjenja, bez daljeg odlaganja. Do dana sačinjavanja ovog mišljenja Skupština Crne Gore nije dostavila traženo izjašnjenje, čime je omela rad Zaštitnika.

III ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

5. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, pritužbe i pribavljene dokumentacije, utvrđene su sljedeće činjenice relevantne za donošenje mišljenja:

- Odredba člana 164 stav 1 tačka 1 Zakona o radu ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19, 008/21, 059/21, 068/21, 145/21) glasi:

"(1) Radni odnos prestaje po sili zakona:

1) kad zaposleni navršši 66 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, danom dostavljanja konačne odluke zaposlenom, s tim što se osiguraniku kome se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem, starosna granica snižava zavisno od stepena uvećanja staža za po jednu godinu, i to: [...]"

- Odredba člana 122 stav 1 alineja 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18, 034/19, 008/21) glasi:

"Državnom službeniku, odnosno namješteniku radni odnos prestaje po sili zakona:

- kad navršši 67 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja - danom donošenja rješenja."

IV RELEVANTNI PROPISI

Domaće pravo:

6. Ustav Crne Gore:

---

¹ U predmetu broj 192/22 podnositeljka je povukla pritužbu, pa je postupak po toj pritužbi, saglasno odredbi člana 39. stav 1. tačka 3. Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, obustavljen.

“Član 8 stav 1

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 17

Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.

Član 62

Svako ima pravo na rad, na slobodan izbor zanimanja i zapošljavanja, na pravične i humane uslove rada i na zaštitu za vrijeme nezaposlenosti.”

7. Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni list Crne Gore", br. 046/10, 040/11, 018/14, 042/17):

“Član 2 st. 1 i 2

Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako pravno ili faktičko pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, promjeni pola, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji i/ili interseksualnim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima.

Član 16 stav 1

Zabranjena je diskriminacija po nekom od osnova iz člana 2 stav 2 ovog zakona lica koja traže zaposlenje, kao i zaposlenih, odnosno lica koja po nekom drugom osnovu obavljaju rad kod poslodavca.

Član 29 stav 1 i 2

Ukoliko tužilac/teljka učini vjerovatnim da je tuženi/a izvršio/la akt diskriminacije, teret dokazivanja da usljed tog akta nije došlo do povrede jednakosti u pravima i pred zakonom prelazi na tuženog/u. Pravilo o teretu dokazivanja iz stava 1 ovog člana primjenjuje se i u postupanju za zaštitu od diskriminacije kod Zaštitnika/ce.”

8. Zakon o radu ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19, 008/21, 059/21, 068/21, 145/21):

“Član 8

Zabranjena je neposredna i posredna diskriminacija lica koja traže zaposlenje, kao i zaposlenih, s obzirom na rasu, boju kože, nacionalnu pripadnost, društveno ili etničko porijeklo, vezu sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jezik, vjeru ili uvjerenje, političko ili drugo mišljenje, pol, promjenu pola, rodni identitet, seksualnu orijentaciju, zdravstveno stanje, invaliditet, starosnu dob, imovno stanje, bračno ili porodično stanje, trudnoću, pripadnost grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji, sindikalnoj ili drugoj organizaciji, ili neko drugo lično svojstvo.”

9. Zakon o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list Crne Gore", br. 002/18, 034/19, 008/21):

"Član 13

Zabranjeno je dovoditi u povlašćeni, odnosno neravnopravan položaj državnog službenika, odnosno namještenika u ostvarivanju njegovih prava i obaveza ili mu uskraćivati, odnosno ograničavati prava, a naročito zbog političke, nacionalne, rasne, polne ili vjerske pripadnosti ili po osnovu drugog ličnog svojstva."

10. Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 054/03, 039/04, 061/04, 079/04, 081/04, 029/05, 014/07, 047/07, "Službeni list Crne Gore", br. 012/07, 013/07, 079/08, 014/10, 078/10, 034/11, 039/11, 040/11, 066/12, 036/13, 038/13, 061/13, 006/14, 060/14, 060/14, 010/15, 044/15, 042/16, 055/16, 080/20, 145/21, 145/21, 086/22):

"Član 16 stav 1 tačka 1

Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su:

- 1) za slučaj starosti pravo na starosnu penziju i prijevremenu starosnu penziju.

Član 17

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navrši 66 godina života (muškarac), odnosno 64 godine života (žena) i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navrši 40 godina staža osiguranja i 61 godinu života.

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kada navrši 30 godina staža osiguranja, od čega najmanje 20 godina efektivno provedenih na radnim mjestima u sektorima metaloprerađivačke i rudarske industrije na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem."

11. Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11, 032/14, 021/17):

"Član 27 st. 1 i 2

Zaštitnik/ca je institucionalni mehanizam za zaštitu od diskriminacije.

Zaštitnik/ca, uz saglasnost diskriminisanog lica, postupa i preduzima mjere za zaštitu od diskriminacije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim je uređena zabrana diskriminacije.

Član 41

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje."

Međunarodno pravo:

12. Konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (Rim, 4. novembar 2000. godine):

Član 14

Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbjeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

13. Protokol broj 12 uz Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda

Član 1

1. Uživanje svih prava određenih zakonom osiguraće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao što je pol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.
2. Niko ne smije biti diskriminisan od strane javnih tijela po bilo kojoj osnovi kako je navedeno u stavu 1.

14. Direktiva Vijeća 2000/78/EZ od 27. novembra 2000. o uspostavljanju opšteg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja:

Član 1

Svrha Direktive je da postavi opšti okvir borbe protiv diskriminacije na osnovu vjere ili uvjerenja, invaliditeta, godina starosti ili seksualne orijentacije u pogledu zapošljavanja i profesije, s ciljem primjene principa jednakog tretmana u državama članicama.

Član 2, stav 1 i 2(a)

1. Za potrebe ove Direktive „načelo jednakog postupanja” znači nepostojanje bilo kakve direktne ili indirektno diskriminacije na osnovu bilo kojeg od razloga iz člana 1.
2. Za potrebe stava 1.:
(a) smatra se da se radi o direktnoj diskriminaciji u slučaju kada se prema jednoj osobi postupa lošije nego prema drugoj osobi ili je došlo do takvog postupanja ili je moglo doći do takvog postupanja u sličnim situacijama, zbog bilo kojeg od razloga iz člana 1.

Član 6 stav 1(c) i stav 2

1. Nezavisno od člana 2. stav 2., države članice mogu predvidjeti da se različito postupanje na temelju starosne dobi neće smatrati diskriminacijom, ako su, u kontekstu nacionalnog prava, te razlike objektivno i razumno opravdane legitimnim ciljem, uključujući legitimnu politiku zapošljavanja, tržište rada i profesionalne obuke, te ako su načini ostvarivanja tog cilja primjereni i nužni.

Takvo različito postupanje može, između ostalog, uključivati:

c) određivanje najviše starosne dobi za zapošljavanje, koja se temelji na zahtjevima obuke za određeno radno mjesto ili na potrebi postojanja razumnog razdoblja zaposlenja prije penzionisanja.

2. Nezavisno od člana 2. stav 2., države članice mogu predvidjeti da utvrđivanje starosne dobi za penzionisanje ili sticanje prava na starosnu ili invalidsku penziju, za potrebe sistema socijalne sigurnosti vezanog za rad, obuhvatajući, u okviru tih sistema, određivanje različitih starosnih granica za zaposlene ili skupine ili kategorije zaposlenih te korišćenje, u okviru tih sistema, mjerila starosti u

aktuarskim izračunima, ne predstavlja diskriminaciju na temelju starosne dobi, pod uslovom da nemaju za posljedicu diskriminaciju na temelju pola.

V ZAKLJUČNA OCJENA

15. Podnositeljka pritužbe, zaposlena u vaspitno-obrazovnoj ustanovi, prigovorila je diskriminaciji zaposlenih na koje se primjenjuje Zakon o radu, shodno kojem im radni odnos prestaje po sili zakona kad navršše 66 godina života, u odnosu na državne službenike i namještenike kojima, shodno Zakonu o državnim službenicima i namještenicima, radni odnos prestaje po sili zakona kad navršše 67 godina života.

16. Dakle, sadržaj pritužbe je pokrenuo pitanje da li je odredbom člana 164 stav 1 tačka 1 Zakona o radu *shodno kojoj radni odnos prestaje po sili zakona kad zaposleni navršši 66 godina života i najmanje 15 godina staža osiguranja, danom dostavljanja konačne odluke zaposlenom*, izvršen akt diskriminacije prema zaposlenima na koje se primjenjuje Zakon o radu, u odnosu na državne službenike i namještenike, koji imaju mogućnost da rade do navršene 67 godine života.

17. Skupština Crne Gore je, u kontradiktornom postupku pred Zaštitnikom, imala priliku da se izjasni na navode iz pritužbe i iznese razloge kojima se, kao zakonodavac, vodila prilikom različitog uređenja pitanja prestanka radnog odnosa po sili zakona za zaposlene na koje se primjenjuje Zakon o radu, sa jedne strane, odnosno Zakon o državnim službenicima i namještenicima, sa druge strane. Međutim, Skupština Crne Gore nije se izjasnila do dana sačinjavanja ovog mišljenja pa je, nepostupanjem po zahtjevima Zaštitnika, propustila da dokaže da za spornu razliku po osnovu životne dobi za prestanak radnog odnosa po sili zakona postoji razumno i objektivno opravdanje, odnosno da slijedi legitiman cilj.

18. Međutim, Zaštitnik je prilikom ocjene da li je osporena odredba Zakona o radu diskriminatorna uzeo u obzir da je obrazloženju amandmana navedeno da je izmjena neophodna da bi se izvršilo „usklađivanje Zakona o radu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju jer se norma za odlazak u penziju u pogledu navršenih godina života razlikuje u pomenutim zakonima”.²

19. Zaštitnik podsjeća da iz načela jednakosti propisa proizlazi obaveza zabrane proizvoljnog postupanja, odnosno obaveza strogog vezanja načelom srazmjernosti u slučaju različitog tretiranja lica ili grupe lica, po ličnim svojstvima, koja se nalaze u istoj ili sličnoj pravnoj ili činjeničnoj situaciji. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, u odredbama člana 14., sadrži akcesornu zabranu diskriminacije, po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili

---

² Vidjeti saopštenje <https://www.hraction.org/2021/06/11/protest-zbog-smanjivanja-starosne-granice-za-odlazak-u-penziju-na-mala-vrata-i-bez-javne-rasprave/>

socijalno porijeklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

20. Za razliku od člana 14. Evropske konvencije, koji zabranjuje diskriminaciju u uživanju prava i sloboda priznatih u samoj Konvenciji, član 1. Protokola broj 12. uz Konvenciju je "samostalna" odredba koja zabranjuje da javna vlast diskriminiše bilo koga "u uživanju svih prava određenih zakonom" po bilo kom osnovu. U predmetu odlučivanja bez sumnje je riječ o pravu na rad u odnosu na koje se ima primjenjivati princip zabrane diskriminacije, što *a priori* pretpostavlja ograničenje arbitrarnog i samovoljnog postupanja zakonodavca prilikom uređenja pitanja prestanka radnog odnosa po sili zakona.

21. Princip nediskriminacije zabranjuje da se bez razloga ono što je isto ili slično nejednako pravno tretira, odnosno da se ono što je bitno različito, tretira pravno jednako. Drugim riječima, jednako treba tretirati građane koji se nalaze u istoj pravnoj situaciji, a one koji se nalaze u različitoj pravnoj situaciji, u ime jednakosti, različito. U smislu člana 14. Konvencije, "nepostojanje objektivnog i razumnog opravdanja" znači da sporna razlika ne slijedi "legitiman cilj" ili da nema "razumnog odnosa proporcionalnosti između sredstava koja se koriste i cilja koji se želi postići".³

22. Vraćajući se na okolnosti predmetnog slučaja, Zaštitnik ukazuje na Mišljenje Agencije za sprječavanje korupcije br. 03-04-1726 od 25. avgusta 2021. godine⁴ u kojem je, između ostalog, konstatovano da izmjene i dopune Zakona o radu od 27. maja 2021. godine karakteriše odsustvo javnosti kao jedan od najupečatljivijih nedostataka u samoj zakonodavnoj proceduri, odnosno odsustvo transparentnosti kad je u pitanju struka, te nedostatak tripartitnog dijaloga. Dakle, sam postupak predlaganja osporene odredbe Zakona o radu praćen je izostankom javnih rasprava, te konsultacija javnosti i socijalnih partnera, što, prema mišljenju Zaštitnika bitno derogira kvalitet usvojene odredbe, pogotovo što je tom odredbom izmijenjen način prestanka radnog odnosa po sili zakona, odnosno što je veliki broj zaposlenih ostao uskraćen za mogućnost da radi do navršanih 67 godina života, kako je to bilo uređeno prethodnim zakonskim rješenjem. To dalje znači da osporena odredba utiče na socio- ekonomski status velikog broja zaposlenih koji će plate zamijeniti penzijom, a koja u prosjeku čini samo polovinu plate.⁵

23. Zaštitnik podsjeća da je ranije Zakon o radu propisivao da radni odnos po sili zakona prestaje zaposlenom sa navršanih 67 godina života, dok Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju omogućava da muškarac ode u penziju i ranije, sa 66 godina života i najmanje 15

---

³ ESLJP, predmet *Andrejeva protiv Latvije [GC]*, br. 55707/00, od 18. februara 2009. godine, stav 81

⁴ Mišljenje na Zakon o radu dostupno na linku:

file:///D:/Desktop/Pritu%C5%BEbe/U%20toku%202022/Irena%20Bajkovi%C4%87/Mi%C5%A1ljenje_na_Zakon_o_radu_m84Q5TF.pdf

⁵ Odnos prosječne neto plate i penzije u Crnoj Gori, Statistika, Odnos prosječne penzije i prosječne zarade bez poreza i doprinosa *Fond PIO*, dostupno na : <https://www.fondpio.me/statistika/>

godina staža, odnosno žena sa 64 godine života i najmanje 15 godina staža. Dakle, prethodno zakonsko rješenje je kod zaposlenih na koje se primjenjuje Zakon o radu stvorilo osnovano očekivanje da će moći da rade do 67 godine života, međutim, osporena odredba je iznenadno i bitno snizila starosnu granicu za obavezno penzionisanje. U donekle analognoj situaciji, Sud pravde Evropske unije je već zauzeo stav da nacionalni propisi kojima se neposredno i znatno snižava starosna granica za obavezan prestanak obavljanja sudijske funkcije, bez uvođenja prelaznih mjera koje bi bile takve vrste da zaštite legitimna očekivanja lica koja obavljaju sudijsku funkciju u trenutku stupanja na snagu tih odredaba nijesu u skladu s načelom srazmernosti.⁶

24. Dalje, prema shvatanju Suda pravde Evropske unije mogu se smatrati legitimnim ciljevi za sniženje starosne granice za penzionisanje kao što su oni kojima se, s jedne strane, teži da se standardizuju u kontekstu profesija u javnom sektoru starosne granice za obavezni prestanak radne aktivnosti i da se, s druge strane, ohrabri uspostavljanje uravnoteženije starosne strukture tako što će se olakšati pristup mladih ljudi određenim profesijama.⁷ Međutim, izostanak izjašnjenja u postupku pred Zaštitnikom, te svih elemenata javnosti i transparentnosti procedure koja je pratila usvajanje osporene odredbe, kao i prethodnog ekonomskog proračuna uticaja na budžet, dovodi u sumnju da li je zakonodavac eventualno imao u vidu analogne ciljeve ili je osporena odredba usvojena bez uporišta u legitimnom cilju/ciljevima, odnosno bez objektivnog i razumnog opravdanja.

25. Sa druge strane, obrazloženje amandmana da je osporena izmjena neophodna da bi se izvršilo usklađivanje Zakona o radu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju jer se norma za odlazak u penziju u pogledu navršenih godina života razlikuje u pomenutim zakonima, prema mišljenju Zaštitnika ne predstavlja objektivno i razumno opravdanje. Ovo iz razloga što Zakon o radu propisuje kada zaposleni *mora* da ode penziju, a Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju kada *može* da ode u penziju. Za razliku od odredbe Zakona o radu, Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju ne podrazumijeva automatsko penzionisanje osiguranika, već samo njihovo pravo, a ne i obavezu da prestanu da obavljaju svoju radnu aktivnost i da, u tom slučaju, steknu pravo na starosnu penziju. Dakle, u pitanju su dvije različite pravne situacije, jer je u prvoj odlazak u penziju neminovnost, a u drugoj stvar izbora osiguranika.

26. *Slijedom izloženog, a kako je Skupština Crne Gore propustila da dokaže da usljed pritužbom opisanog postupanja nije došlo do povrede jednakosti u pravima i pred zakonom, na način kako je to uređeno članom 29. Zakona o zabrani diskriminacije, Zaštitnik konstatuje da je odredbom člana 164 stav 1 tačka 1 Zakona o radu prema podnositeljki pritužbe i svim*

⁶ Presuda od 6. novembra 2012. godine, Komisija protiv Mađarske, C-286/12, EU:C:2012:687, stavovi 68 i 80

⁷ Vidjeti presudu od 21. jula 2011. godine, *Fuchs i Köhler*, C-159/10 i C-160/10, EU:C:2011:508, stav 50 i presudu od 6. novembra 2012. godine, *Komisija protiv Mađarske*, C-286/12, EU:C:2012:687, stavovi 61 i 62

zaposlenim na koje se primjenjuje Zakon o radu, izvršen akt diskriminacije po osnovu pripadnosti grupi suprotno odredbi člana 8 stav 1, člana 17 stav 2 i člana 62 Ustava Crne Gore, a u vezi sa članom 16 stav 1 Zakona o zabrani diskriminacije, zbog čega daje

PREPORUKE

Skupštini Crne Gore

- Da pristupi izmjenama odredbe člana 164 stav 1 tačka 1 Zakona o radu na način koji neće dovesti u neopravdano nejednak položaj i pravnu neizvjesnost zaposlene na koje se primjenjuje ova odredba zakona u odnosu na državne službenike i namještenike koji imaju mogućnost da rade do 67 godine života.

- Da postupak izmjena osporene odredbe Zakona o radu prati transparentnost i uključenost javnosti, odnosno konsultacije socijalnih partnera.

Skupština Crne Gore je dužna, u roku od 30 dana od dana prijema mišljenja, dostaviti izvještaj o radnjama i mjerama preduzetim radi izvršenja preporuka.

**ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Nerma Dobardžić**

Dostaviti:

- Podnositeljki pritužbe;
- Skupštini Crne Gore;
- a/a.